

Op koers in een bewegende samenleving

Collegeprogramma
De Marne
2014- 2018

Inhoudsopgave

	blz.
Hoofdstuk I	Inleiding 5
Hoofdstuk II	Het fundament 6
Hoofdstuk III	De thema's. 7
	1. Wonen en zorg 7
	2. Investeren in ontwikkeling 8
	3. Herindeling 8
	4. Bestuur 9
	5. Financiën 9
Hoofdstuk IV	Tot slot 10

I. Inleiding

Graag presenteren wij, CDA, PvdA en GroenLinks, het collegeprogramma 2014-2018 van De Marne.

We bouwen voort op de koers die in de vorige bestuursperiode is ingeslagen.

Wij hebben een visie op wat voor gemeente De Marne wil zijn en hoe we de omvangrijke maatschappelijke opgaven willen oppakken. We kijken anders naar onszelf en naar onze veranderde rol en positie in de lokale samenleving. Wij nemen in de samenwerking met anderen vanuit een oplossingsgerichte houding veel meer de rol van regisseur op ons. We laten meer over aan de lokale samenleving. Die is aan zet.

Samen met de samenleving, het bedrijfsleven en de maatschappelijke partners investeren we nadrukkelijk in onze lokale gemeenschap en in ontwikkelingen. We kunnen verder bouwen op de fundamenten die zijn gelegd en op het ingezette beleid. We werken aan de ontwikkeling van het Lauwersmeer en aan de leefbaarheid van ons gebied. De structuurvisie en het Woon- en leefbaarheidsplan zijn de ankerpunten om activiteiten te initiëren, te monitoren en de resultaten te toetsen.

We investeren in nieuwe maatschappelijke opgaven die op ons pad komen. We noemen expliciet wonen en zorg, de decentralisaties in het sociaal domein, het investeren in gebiedsgerichte ontwikkelingen en de gemeentelijke herindeling in de provincie Groningen.

Niet alles is in verandering en beweging. Er zijn ook reguliere werkzaamheden. Wij zullen die efficiënt en effectief organiseren.

We hebben onze opgaven goed in beeld, liggen op koers, gaan aan het werk, en blijven inspelen op verandering.

II. Het fundament

We realiseren ons dat we deel uitmaken van de lokale samenleving en dat we namens de samenleving besturen. Dat brengt verantwoordelijkheden met zich mee voor onze stijl van besturen, onze houding en gedrag, en de manier waarop wij met elkaar omgaan. In de vorige bestuursperiode vormden vertrouwen, verbinden en vernieuwen het fundament onder het collegeprogramma. We delen die waarden en bouwen daarop verder om samen met anderen effecten te bereiken die een positieve invloed op wonen, leven, werken en vertoeven in De Marne hebben. We dagen onze inwoners, het bedrijfsleven en de partners in het maatschappelijke veld uit om vanuit deze waarden een bijdrage te leveren aan de samenleving. Gedeelde waarden verbinden, tonen nabijheid en inlevingsvermogen.

Vertrouwen, verbinden en vernieuwen

Vertrouwen is de basis om samen met onze burgers, de maatschappelijke organisaties, de raad en de ambtelijke organisatie te werken aan de vitaliteit van de verschillende dorpen in de gemeente De Marne. Vertrouwen geven we aan onze inwoners door hen nadrukkelijk uit te nodigen om mee te denken, te participeren, te zoeken naar oplossingen en initiatieven te nemen bij de uitvoering van de werkzaamheden.

We gaan op een respectvolle wijze met onze inwoners om, zijn open, eerlijk en duidelijk, en houden rekening met verschillende belangen in onze gemeente. Hierbij geven we ruimte aan diversiteit en laten onze partners in hun waarde.

De band tussen burgers en lokale bestuurders willen we hechter maken. Dat vinden wij de basis voor het maken van keuzes en het uitwerken van beleid. We willen burgers dichter bij elkaar brengen en onderlinge verbanden in en tussen de dorpen versterken. Saamhorigheidsgevoel en dragen naar kracht vergroot de zorg voor elkaar en maakt de dorpen vitaal. Mensen kunnen daardoor zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving blijven deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

De veranderende rol van de gemeente vergt een vernieuwende wijze van werken voor het bestuur en de ambtelijke organisatie. Dit betekent dat we voor de hand liggende oplossingen voor problemen niet zomaar kiezen, maar kritisch bekijken en nauwkeurig overwegen. De veranderende rol zal deels tot verschuivingen leiden, waarbij burgers, verenigingen en instellingen meer verantwoordelijkheid krijgen.

Durf en Daadkracht!

Aan het fundament van vertrouwen, verbinden en vernieuwen uit de vorige bestuursperiode hebben we twee waarden toegevoegd. De eerste is durf. We ondersteunen de ingezette koers waarmee de gemeente effecten tot stand wil brengen. We durven daarop verder te bouwen en daarbij ook het nodige van de samenleving te vragen.

De tweede waarde die we hebben toegevoegd is daadkracht. Daadkrachtig gaan we door op de ingeslagen weg. De resultaten daarvan gaat de samenleving van De Marne in deze bestuursperiode daadwerkelijk zien. Als voorbeelden noemen we de uitvoering van Proloog (kadeverlenging en ontwikkeling Lauwersoog) de aanleg van de rondweg N 361 Mensingeweer-Ranum, het fietspad Mensingeweer-Baflo, en het bouwen van de school in Leens.

III. De thema's

We werken verder aan de thema's die in de vorige bestuursperiode zijn opgepakt. We hebben geleerd om opgaven met oplossingsgericht denken te benaderen. Daar plukken we nu de vruchten van. Oplossingsgericht kijken we dan ook naar de decentralisaties in het sociaal domein en de op handen zijnde herindeling. We liggen op koers en hebben de opgaven goed in beeld.

1. Wonen en zorg

Onze gemeente heeft te maken met een afname van het aantal inwoners en een veranderende leeftijdsopbouw. Dit legt druk op de voorzieningen. Meer levensloopbestendige en aangepaste woningen, aangepast vervoer en kleinschalige zorginitiatieven zijn nodig, zodat oudere inwoners in hun dorp kunnen blijven wonen.

Wij laten ons inspireren door de definitie van gezondheid van de Wereldgezondheidsraad. In 2011 is gezondheid omschreven als het vermogen van mensen om zich aan te passen aan en het heft in eigen handen te nemen bij de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen die ze in het leven tegenkomen (Huber 2011). Daarop willen wij zo inspelen dat mensen uit de nabije omgeving zich verbinden met degenen die zorg nodig hebben. Dat doen ze, omdat ze betrokken zijn bij elkaar en om elkaar geven. Inwoners die beperkt kunnen participeren in de samenleving blijven we ondersteunen als er geen hulp vanuit de samenleving voorhanden is.

Ook het landelijke beleid is erop gericht dat mensen langer thuis wonen.

De decentralisaties in het sociaal domein zijn in deze bestuursperiode een stevige opgave. De gemeenten worden in 2015 volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg, de wet werk en inkomen, en zorg voor langdurig zieken en ouderen. Zowel de noodzaak als de mogelijkheden van de ingezette koers manifesteren zich hier uitdrukkelijk bij de uitwerking van de plannen. Wij zetten ons hierbij blijvend in voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. We sturen bij de uitvoering van de activiteiten in het sociaal domein nadrukkelijk op integrale zorg, wat wil zeggen één gezin, één plan en één regisseur.

De gemeente heeft zijn visie op leefbaarheid in het Woon- en Leefbaarheidsplan vastgelegd. De visie is erop gericht om onderlinge verbanden in en tussen de dorpen te versterken. Een voorbeeld daarvan is Ulrum dat proactief aan de slag is gegaan om Ulrum op de kaart te zetten en de leefbaarheid van het dorp te vergroten. Bovenlokale gelden ondersteunen dit initiatief.

Het Woon- en Leefbaarheidsplan gebruiken we om innovatie en ontwikkeling een impuls te geven. Samen met woningstichtingen, zorgverleners, onze inwoners en andere spelers in het maatschappelijke veld, zoals sportverenigingen etc., benutten we kansen en kijken we hoe we ontwikkelingen vorm kunnen geven. We zoeken met hen naar creatieve oplossingen, nieuwe initiatieven en blijven ons ervoor inzetten dat De Marne profiteert van de landelijke aandacht én van financiële regelingen voor de leefbaarheid van het platteland en de dorpen.

2. Investeren in ontwikkeling

Binnen de opdracht om onze financiële positie te versterken, blijven we de karakteristieken en ruimtelijke kwaliteiten van De Marne benutten om economische groei te bevorderen en brede economische ontwikkeling te stimuleren. Door gerichte investeringen zoeken we naar een evenwichtige ontwikkeling. Dit zowel in de sectoren die traditioneel voor ons van belang zijn, zoals landbouw en visserij, als in sectoren die in opkomst zijn, bijvoorbeeld recreatie en toerisme en kleinschalige bedrijven (cottage industry). Dat doen we door samenwerking en fondsenwerving. Zo kunnen we met beperkte cofinanciering incidentele gelden binnenhalen om projecten die zorgen voor een groot multiplier effect, te financieren. Daarbij hebben wij ook bijzondere aandacht voor innovatie.

De in de vorige bestuursperiode vastgestelde structuurvisie geeft de richting en bandbreedte aan van de verwachte en gewenste ruimtelijk gerelateerde ontwikkelingen, en duidt kansen aan. Maatregelen en acties voor de fysieke, sociale en economische pijlers zijn benoemd in het woon- en leefbaarheidsplan en een tijdpad is daaraan gekoppeld. We gaan concreet met de uitvoering van projecten aan de slag die een impuls geven aan de verdere ontwikkeling, zoals de kadeverlenging, en recreatie en toerisme in het Lauwersmeer gebied. Deze twee projecten vallen onder het programma Proloog. Maar we investeren ook in een geïntegreerd kindcentrum, in herstructurering in dorpen. Bij de ontwikkeling en uitvoering van plannen is een grote rol voor onze partners weggelegd.

De structuurvisie biedt ons de gelegenheid om minder normatief en meer kwalitatief te registreren. Ze is ons ankerpunt om activiteiten te initiëren, de voortgang te monitoren en resultaten te toetsen.

Naast de ontwikkeling door middel van gerichte investeringen draagt de gemeente ook bij door bedrijven te faciliteren in het verder ontwikkelen van producten en diensten en de promotie daarvan.

We gaan door met het ontwikkelen en uitvoeren van structurele opgaven en kijken met een ontwikkelingsgerichte blik naar nieuwe initiatieven.

3. Herindeling

Investeren in wonen en zorg, en investeren in ontwikkeling zijn voor ons de centrale opgaven waarmee we aan de slag gaan. In onze zoektocht naar het opnieuw betekenis geven aan het lokaal bestuur stellen we ons de vraag hoe groot een gemeente moet zijn om ruimte te kunnen geven aan het zelforganiserend vermogen en initiatieven van dorpen en de samenleving. De reeds gestarte onderzoeken, waarbij de variant met 2 kleinere gemeenten wordt gespiegeld aan de G7 variant, zullen daar antwoord op moeten geven. Onze aanpak van onderop waarbij wij samenwerken met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners, is bepalend voor de keuze van de omvang van de gemeente. Opscaling van gemeentegrootte is nodig om onze opgaven zowel financieel als organisatorisch tot een goed einde te brengen.

Ook het provinciale bestuur heeft aangegeven dat een gemeentelijke herindeling in de provincie Groningen per 1 januari 2018 nodig is om de gemeentelijke opgaven goed te kunnen uitvoeren.

De Marne zal deze bestuursperiode proactief betrokken zijn bij de voorbereiding van de gemeentelijke herindeling. We vinden het belangrijk dat we de door ons ingezette koers borgen in de nieuwe gemeente.

4. Bestuur

Onze gerichtheid op innovatie en ontwikkeling, en de manier waarop wij de samenleving daarin positioneren roepen veel beweging op. Dat vraagt van ons dat we goed nadenken over hoe we communiceren met onze partners en dat we alert zijn op toevalligheden en ideeën die in eerste instantie onmogelijk lijken te verwezenlijken.

Een goede communicatie tussen het bestuur en onze inwoners heeft een positieve invloed op wederzijds vertrouwen, het verstevigt de verbinding en bespoedigt vernieuwend denken. Dit hebben we de afgelopen periode ervaren.

In de communicatie met de dorpen realiseren we ons dat we voortdurend op zoek moeten naar passende communicatie en vernieuwende manieren van communiceren. Wij gaan daarbij proactief te werk. De vitaliteitscoördinator zal de communicatie met de burgers ondersteunen en denkt ook actief mee om tot innovatieve oplossingen voor wonen en leefbaarheid te komen. Deze ingezette aanpak van gebiedsgericht werken breiden wij de komende periode uit naar meer dorpen.

We zorgen ervoor dat ook de reguliere processen goed verlopen. Vragen en aanvragen van individuele inwoners en individuele bedrijven, bijvoorbeeld voor een paspoort of een vergunning, worden efficiënt, snel en duidelijk afgehandeld.

In het voorbereidingstraject van de herindeling hebben we aandacht voor hoe we inwoners en bedrijven een goede service kunnen blijven bieden in de nieuwe gemeente.

5. Financiën

Met het vaststellen van de programmabegroting 2014 zijn de kaders voor de financiën vastgesteld. De besluiten die nodig waren om het perspectief op een structureel sluitende begroting op orde te krijgen, zijn genomen. We zien erop toe dat de bezuinigingen op de personele uitgaven, de voorzieningen/subsidies en het onderhoud die nodig zijn om de zorgelijke financiële positie van onze gemeente het hoofd te bieden, worden gerealiseerd.

De planning en control cyclus wordt afgestemd op de nieuwe inrichting van de ambtelijke organisatie en op het beheersen van de geldstromen en de risico's die gepaard gaan met de gemeentelijke opgaven. De cyclus zal een adequaat overzicht geven van de financiële stand van zaken. De financiële kaders en afspraken zijn in financiële verordeningen vastgelegd.

De afnemende gemeentelijke financiële middelen, een gevolg van de economische crisis en een lagere uitkering uit het Gemeentefonds, blijft voor ons een punt van zorg.

De cijfermatige effecten van de decentralisaties, dat wil zeggen het gevolg daarvan op de uitkering uit het Gemeentefonds, zijn budgettair neutraal in de programmabegroting 2014 - meerjarenraming 2015 t/m 2017 opgenomen.

We zijn het inhoudelijk eens met de verantwoordelijkheid die de gemeenten in 2015 krijgen om voor de uitvoering van de jeugdzorg, werk en inkomen, en zorg aan langdurig zieken en ouderen zorg te dragen. Met de decentralisaties vindt er ook een verschuiving van enorme geldstromen van het Rijk naar gemeenten plaats. Bij die overheveling legt het Rijk de gemeenten een aanzienlijke korting op.

Voor ons ligt er met ingang van 1 januari 2015 dus een pittige opgave om binnen het gekorte budget op effectieve en efficiënte manier uitvoering te geven aan de decentralisaties. De snelheid waarmee dat wordt doorgevoerd en de opgelegde financiële taakstelling zijn risicovol. We gaan daar zorgvuldig mee om, zullen de voortgang van het proces en de uitvoering van het sociaal domein nauwlettend bewaken.

IV. Tot slot

Het CDA, de PvdA en GroenLinks zijn zich bewust van de grote verantwoordelijkheid die ze dragen bij de uitvoering van de opgaven in deze bestuursperiode. Met enthousiasme pakken we onze rol op. We zetten daarbij in op een goede samenwerking met de raad, de inwoners van De Marne, het bedrijfsleven, de partners in het maatschappelijke veld en de medewerkers van de gemeente De Marne.

Leens, 11 april 2014

Namens het CDA

Namens de PvdA

Namens GroenLinks

Kor Berghuis

Mariëtte de Visser

Herwil van Gelder